

ПРОБЛЕМА ЗАСТОСУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ДИНАМІЧНОЇ РИНКОВОЇ СИТУАЦІЇ

ІРИЦЯН С. О.

УДК 658

Ірицяні С. О. Проблема застосування управлінських технологій в умовах сучасної динамічної ринкової ситуації

У статті автор розглядає актуальну проблему сучасної економіки – можливість застосування управлінських технологій з метою підвищення ефективності процесу управління організацією. У статті подано основні визначення, які характеризують технологію управління як систему та процес. Подано класифікацію управлінських технологій, визначено можливості їх застосування в сучасних економічних умовах.

Ключові слова: технології, управління, динамічність, ринок.

Бібл.: 11.

Ірицяні Станіслав Олександрович – юристконсульт, Фонд «Всесвіт» (вул. Знаменська, 1, Харків, Україна)

УДК 658

UDC 658

Ирыцяні С. А. Проблема применения управленческих технологий в условиях современной динамичной рыночной ситуации

В статье автор рассматривает актуальную проблему современной экономики – возможность применения управленческих технологий с целью повышения эффективности процесса управления организацией. В статье представлены основные определения, которые характеризуют технологию управления как систему и процесс. Дается классификация управленческих технологий, определены возможности их применения в современных экономических условиях.

Ключевые слова: технологии, управление, динамичность, рынок.

Библ.: 11.

Ирыцяні Станіслав Александрович – юристконсульт, Фонд «Всесвіт» (ул. Знаменская, 1, Харьков, Украина)

Irytsyan S. A. The Problem of Application of Management Technologies in the Modern Dynamic Market Situation

In the article the author considers the actual problem of the modern economy – the possibility of application of management technologies to increase the efficiency of management of the organization. In the article presents basic definitions, which characterize the technology management as a system and process. The author gives the classification of management technologies, determine the possibility of their application in modern economic conditions.

Key words: technology, management, dynamic, market.

Bibl.: 11.

Irytsyan Stanislav A. – legal counsel, Fund «Vsesvit» (vul. Znamyenska, 1, Kharkiv, Ukraine)

Нестабільність середовища господарювання є характерною умовою розвитку підприємства в ринковій економіці. Визначальними умовами сучасної діяльності підприємства є невизначеність ринку, термінів і умов поставок, поведінки власників, конкурентів, органів державної влади. Підприємство існує й розвивається в активному зовнішньому середовищі, пристосовуючись до його змін. Динамічність економічного середовища на початок ХХІ століття вимагає від організації постійного пошуку ефективних підходів до управління. Зокрема актуальності набувають пошуки в напрямку розробки та впровадження ефективних технологій управління, здатних дати відповідь на економічні, маркетингові, логістичні виклики, які об'єктивно існують в сучасному ринковому середовищі.

Теоретичні та методичні проблеми технологічного забезпечення процесу управління сучасними підприємствами, організаціями, фірмами досліджували В. А. Гончарук, Ю. С. Колодій, Д. А. Новиков, А. А. Іващенко, А. Г. Патліс, Р. Б. Тяні, В. А. Ткаченко, А. О. Грунвечеська, К. С. Ятов та ін. У роботах цих вчених розглядалися проблеми управління підприємствами в умовах формування ринкових відносин, технології управління досліджувалися в контексті створення гнучких організаційних механізмів функціонування організацій, а також в контексті пристосування управлінських технологій до сучасних виробничих структур, до різноманітних умов ринкового

середовища. Проте, аналіз останніх публікацій засвідчує, що малодослідженими залишаються питання відносно можливостей використання традиційних та інноваційних технологій управління в сучасному ринковому середовищі.

Метою статті є визначення найбільш ефективних управлінських технологій, які здатні забезпечити оптимальну керованість організацією в сучасному ринковому середовищі.

У сучасній науці склалася думка, що технологією називається будь-який засіб перетворення вихідних матеріалів для отримання бажаних результатів. Оскільки предметом і, відповідно, вихідним матеріалом управлінської праці виступає інформація, то технологію менеджменту, наприклад, можна визначити як комплекс методів обробки управлінської інформації з метою вироблення, прийняття і реалізації управлінських рішень [2; 4].

Як вказують науковці В. А. Гончарук, А. Г. Патліс технологія управління відображає зміст управління, характеризується процесами руху та обробки інформації та визначається складом і порядком виконання управлінських робіт, у ході яких ця інформація перетворюється і впливає на керований об'єкт. Звідси впливає основне призначення технології управління – встановлення раціональної схеми взаємодії структурних підрозділів та окремих виконавців у процесі управління [3. с. 112; 8].

Сучасні провідні спеціалісти у сфері менеджменту Д. А. Новиков, А. А. Іващенко технологію управління визначають як систему операцій і процедур, які виконуються керівниками, фахівцями і технічними виконавцями в певній послідовності з використанням необхідних для цього методів і технічних засобів [7].

Істотними моментами в управлінській технології є дослідження і опис раціональних шляхів реалізації процесів управління за допомогою відповідних операцій і процедур. Тим не менш, описати алгоритми функціонування систем управління і визначити всю сукупність методів виконання та впорядкування інформаційних перетворень і організаційних взаємодій, які складають процес управління, складно, і сформулювати однозначно не вдається.

На думку І. Альтшулера, метою технології управління є оптимізація управлінського процесу, раціоналізація його шляхом виключення таких видів діяльності та операцій, які не є необхідними для досягнення результату, а основна функція технології управління полягає у забезпеченні наукового та функціонального взаємозв'язку процесів управління з конкретними управлінськими технологіями, що сприяють реалізації функцій управління. У зв'язку з цим важливо формувати мислення нового типу менеджерів, орієнтувати його на попередню аналітичну та інноваційну діяльність.

Можна погодитись з точкою зору І. Альтшулера в тому, що найважливішими властивостями сучасних управлінських технологій є їх системність, комплексність і збалансованість підходу [1].

Нині існує кілька підходів до формування управлінської технології. Оскільки технологія управління визначається складом управлінських робіт, то відповідно їй побудова може здійснюватися залежно від того, який підхід до розуміння управління взятий за основу, або яким стилем управління характеризується діяльність керівних працівників підприємства.

З точки зору системності, як впорядкованої менеджерської концепції, відомі декілька підходів до управління [6, с. 65]:

1) найбільш розробленим і простим є *традиційний, класичний функціональний підхід*, в основі якого лежить розуміння управління як процесу щодо виконання певних функцій;

2) *процесний підхід* розглядає управління як безперервну серію взаємопов'язаних управлінських функцій;

3) *підхід до управління з точки зору прийняття рішень* дозволяє розглядати технологію управління як певну послідовність дій, які використовуються при постановці цілей підприємства і розробці механізмів їх досягнення;

4) у *системному підході* підприємство розглядається як відкрита система, що має вхід і вихід та специфічні стосунки із зовнішнім середовищем. Інформація, матеріальні і номінальні блага, тобто об'єкти, з якими здійснюють дії, є елементи входу і виходу. Якщо вихід одного елемента є входом іншого елемента, то між ними утворюються інформаційні, матеріальні, а також грошові потоки. Ці потоки проходять через підприємство і

зв'язують його із зовнішнім середовищем [10, с. 11 – 13]. Підприємство розглядається як сукупність взаємозалежних елементів, які орієнтовані на досягнення різних цілей в умовах зовнішнього середовища, що змінюється;

5) *ситуаційний підхід* концентрується на тому, що придатність різних методів управління визначається ситуацією і в сучасних умовах цей метод є найбільш прийнятним, оскільки, у принципі, відповідає сучасній динамічній ринковій ситуації. Як вказує Н. Сімченко, у сучасних економічних умовах на діяльність підприємств впливають фактори ринкового середовища, що значною мірою визначають поведінку суб'єктів господарювання на ринку та суттєво позначаються на ефективності їх діяльності. Несприятливі фактори можуть загрожувати економічній безпеці підприємства, створювати кризову ситуацію, яка порушує його позиції в ринковому середовищі. Фактори ринкового середовища впливають на діяльність підприємства, характеризуються високою динамічністю – здатністю швидко змінюватися в часі, і мають як внутрішні, так і зовнішні джерела [9].

Таким чином, за умов безпрецедентної появи викликів і загроз економічного, екологічного, соціального характеру, особливу актуальність набувають ситуаційні підходи до управління

У сучасних умовах ефективність ситуаційного підходу реалізується завдяки застосуванню принципу адаптивності, що є основним принципом стратегічного управління. Його суть полягає в тому, що всі внутрішньо-організаційні побудови (культура організації, оргструктура, система планування тощо) є реакцією організації на відповідні зміни в зовнішньому оточенні і деякі зміни у внутрішньому середовищі [5, с. 174].

На думку автора, систему адаптивного управління доцільно визнати як упорядковану сукупність взаємодіючих підсистем, що забезпечують узгодження і оптимальне регулювання параметрів господарської діяльності підприємства, яке є відповіддю на виниклу ринкову ситуацію.

Розробка технології такого управління передбачає визначення кількості, послідовності і характеру операцій, які становлять процес управління, розробку або підбір для кожної операції відповідних методів, прийомів і технічних засобів, виявлення оптимальних умов протікання процесу переведення об'єкта системи з небажаного стану в бажаний.

Чітке функціонування органу управління вимагає розчленування процесу управління на операції, а ефективна організація управління – належного комбінування операцій. Кожну операцію необхідно пов'язати з попередніми операціями даного циклу процесу управління. Виконання операції має бути пов'язане з виконанням інших операцій. Поняття «технологія управління» тісно пов'язане з процесом алгоритмізації операцій в рамках тих чи інших функцій керуючої системи.

У ролі алгоритму (процедури) процесу управління виступає припис, що визначає зміст і послідовність дій у будь-якому інформаційному або організаційному процесі. Його алгоритм являє собою правила послідовного здійснення певних, пов'язаних один з одним операцій, на

які цей процес може бути розкладений, і які мають бути реалізовані для досягнення бажаної мети [11, с. 45].

Створена таким чином система управління, заснована на адаптивній технології (ситуаційному підході), яка органічно вписана в ринкове середовище та внутрішню структуру організації, не лише знижує навантаження на керівників, але і забезпечує конкурентоспроможність бізнесу, його динамічне і стійке зростання, і дозволяє отримувати вигоди від конкретної економічної ситуації.

ВИСНОВКИ

Таким чином, найбільш підходящим в умовах мінливого зовнішнього середовища є ситуаційний підхід до управління, суть якого полягає в оперативному реагуванні на ситуацію, яка виникла на ринку, або у внутрішньому середовищі організації в конкретний момент часу. При ситуаційному підході технологію управління доцільно визначати як послідовність дій щодо вибору доцільних управлінських процедур і перетворень, спрямованих на досягнення стабільного розвитку організації в динамічному ринковому середовищі. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Альтшулер И.** Современные технологии управления: тенденции и перспективы / И. Альтшулер [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.cfn.ru/management/stualt.shtml>

2. **Братівник Я. Г.** Система технологій як об'єкт системного аналізу / Я. Г. Братівник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/17_2/270_Bratiwnyk_17_2.pdf

3. **Гончарук В. А.** Развитие предприятия / В. А. Гончарук. – М. : Дело, 2000. – 208 с.

4. **Демченко М. Т.** Системы технологий / М. Т. Демченко, С. Ф. Поважний, Г. Г. Цибровський // Донецька держ. академія управління. – Донецьк : Вид-во ДонДАУ, 2001. – 346 с.

5. **Колодій Ю. С.** Функціональний підхід до індикативного управління розвитком будівельної галуззі / Ю. С. Колодій // Збірн. науково-технічних праць; Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.7. – С. 172 – 177.

6. **Мескон М. Х.** Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. Пер. с англ. – М. : Дело, 1992. – 702 с.

7. **Новиков Д. А.** Модели и методы организационного управления инновационным развитием фирмы / Д. А. Новиков, А. А. Иващенко. – М. : КомКнига, 2006. – 332 с.

8. **Патлис А. Г.** Стратегическое управление несбалансированной производственной системой в нестабильной внешней среде : автореф. дис. ... канд. экон. наук / А. Г. Патлис. – Санкт-Петербург, 2008. – 23 с.

9. **Сімченко Н. О.** Стратегії розвитку підприємств в умовах нестабільного ринкового середовища / Н. О. Сімченко // Экономика Крыма. – 2011. – № 2(35). – С. 208 – 211.

10. **Тян Р. Б.** Планирование и контроль деятельности предприятия: Учебник / Р. Б. Тянь, В. А. Ткаченко. – Днепропетровск : Наука и образование, 2003. – 300 с.

11. **Ятов К. С.** Формирование модели адаптивной реструктуризации управления на предприятии / К. С. Ятов, А. О. Грунвеческая. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 194 с.

УДК 330.46:519.71

КОНЦЕПЦІЯ МОДЕЛЮВАННЯ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ РОЗПОДІЛЬЧИХ СИСТЕМ

ЯКОВЕНКО В. С.

УДК 330.46:519.71

Яковенко В. С. Концепція моделювання оперативного управління логістичними процесами розподільчих систем

У статті запропоновано концепцію моделювання оперативного управління логістичними процесами розподільчих систем, обґрунтовано задачі з управління розподільчою системою, окреслено взаємозв'язок інфраструктурної та організаційної складових управління, запропоновано комплексний підхід вирішення задач оперативного управління розподільчою логістичною системою.

Ключові слова: розподільча система, дискретно-подійне моделювання, системно-динамічне моделювання, інфраструктурна модель.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 4.

Яковенко Владислав Сергійович – аспірант, кафедра економічної кібернетики, Донецький національний технічний університет (вул. Артема, 58, Донецьк, 83001, Україна)

E-mail: vladislavyakovenko@gmail.com

УДК 330.46:519.71

Яковенко В. С. Концепция моделирования оперативного управления логистическими процессами распределительных систем

В статье предложена концепция моделирования оперативного управления логистическими процессами распределительных систем, обоснованы задачи управления распределительной системой, обозначена связь инфраструктурной и организационной составляющих управления, предложен комплексный подход по управлению распределительной логистической системой.

Ключевые слова: распределительная система, дискретно-событийное моделирование, системно-динамическое моделирование, инфраструктурная модель.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 4.

Яковенко Владислав Сергеевич – аспирант, кафедра экономической кибернетики, Донецкий национальный технический университет (ул. Артема, 58, Донецк, 83001, Украина)

E-mail: vladislavyakovenko@gmail.com

UDC 330.46:519.71

Yakovenko V. S. Concept of Modeling Operational Management of Logistics Processes of Distribution Systems

The paper proposed the concept of modeling operational management of logistics processes distribution systems management tasks grounded distribution system, a link from the infrastructural and organizational components of management, proposed an integrated approach to management of distribution logistics system.

Key words: distribution system, discrete-event simulation, system dynamics modeling, infrastructure model

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 4.

Yakovenko Vladislav S. – Postgraduate Student, Department of Economic Cybernetics, Donetsk National Technical University (vul. Artema, 58, Donetsk, 83001, Ukraine)

E-mail: vladislavyakovenko@gmail.com